

Rahuloluküsitlus

Sisukord

Üldist	1
Üldine rahulolu ja soovitamine	3
Lahkujad ja põhjused	4
Töökoha kaugus	6
Ettevõtjad.....	6
Keskus ja tagamaa.....	7
Vanuselised erinevused	7
Raplamaa plussid	7
Raplamaa miinused.....	8
Kokkuvõtteks.....	Error! Bookmark not defined.

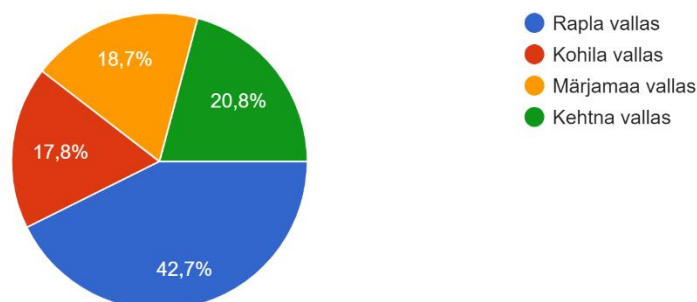
Üldist

Rahuloluküsitlus viidi Raplamaal läbi 22.-31. mail 2020. Eesmärgiks oli küsitleda vähemast 100 inimest igast neljast kohalikest omavalitsusest. Algselt tänavaküsitlusena kavandatud küsitlus vormistati ka veebis vastamiseks sobivale kujule. Tänavaküsitluse ja veebiküsitluse kaudu saadi 907 (910) vastust. Seega valimi suurus ületas enam kui kahekordselt vajalikku miinimumi.

Vastanutest 388 elab Rapla vallas, 190 Kehtna vallas, 170 Märjamaa vallas ja 162 Kohila vallas.

1. Millises Raplamaa vallas te elate?

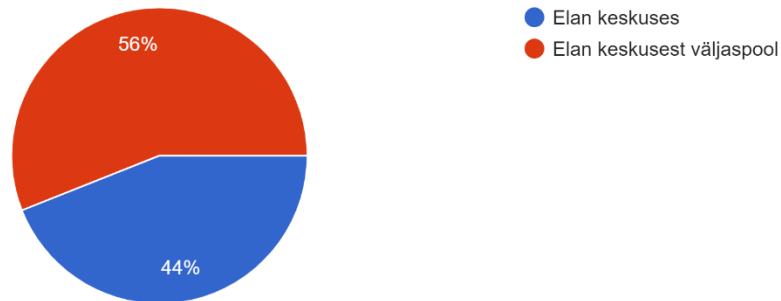
907 vastust

511 inimest elab väljapool Raplamaa suuremaid keskuseid – kas maa-asulates või väiksemates keskustes. 399 inimest elab ühes maakonna viiest suuremast asulast – Rapla linnas, Kohila alevis, Märjamaa alevis, Järvakandi alevis või Kehtna alevikus.

7. Kas elate keskuses või väljaspool keskust mõnes väiksemas asulas? (keskused on Kehtna alevik, Järvakandi alev, Kohila alev, Märjamaa alev ja Rapla linn)

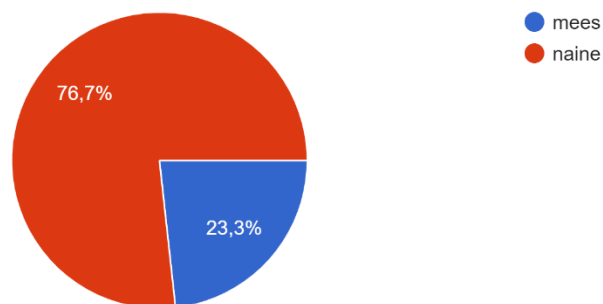
907 vastust

Valdavalt olid küsitlusele vastajad naised – kokku lausa 696 inimest. Meeste osa jäi 214 vastanu juurde.

10. Sugu

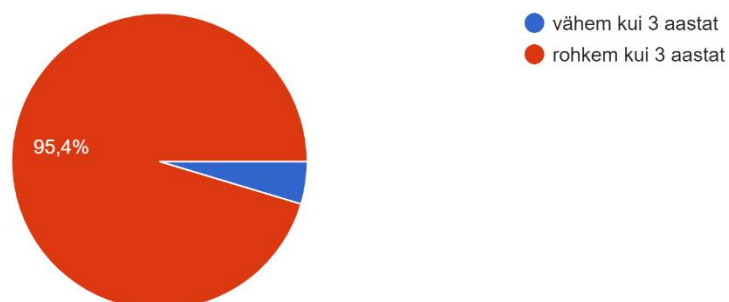
907 vastust

Pea kõik vastanustest on Raplamaal sündinud ja kasvanud või vähemasti elanud siin juba pikemat aega – selliseid oli 868 inimest. Vaid 42 inimest oli küsitluse hetkeks elanud Raplamaal vähem kui 3 aastat.

11. Kui kaua te olete Raplamaal elanud?

907 vastust

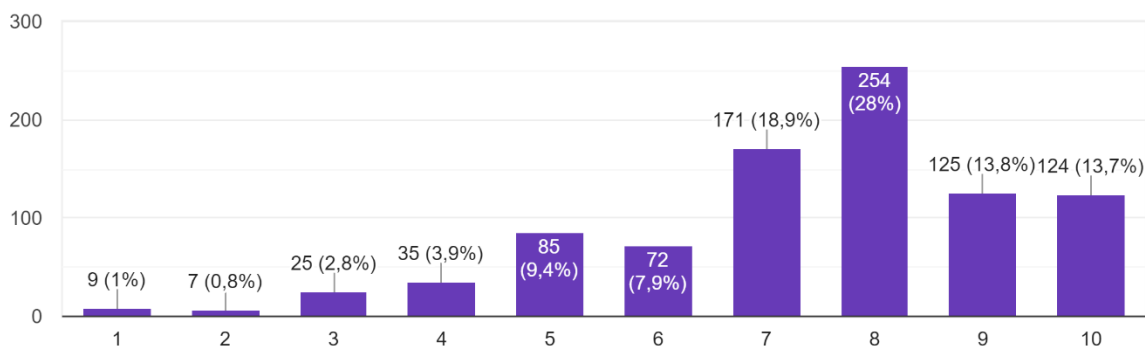

Üldine rahulolu ja soovitamine

Vastajate rahulolu mõõdeti 10 palli süsteemis, kus 1 tähendas, et inimene ei ole üldse rahul ja 10 seda, et inimene on täielikult rahul. Inimeste rahulolu eluga Raplamaal on keskmiselt 7,37, mis ei ole väga kõrge, aga ei ole ka liiga madal.

2. Kuivõrd te olete rahul eluga Raplamaal?

907 vastust

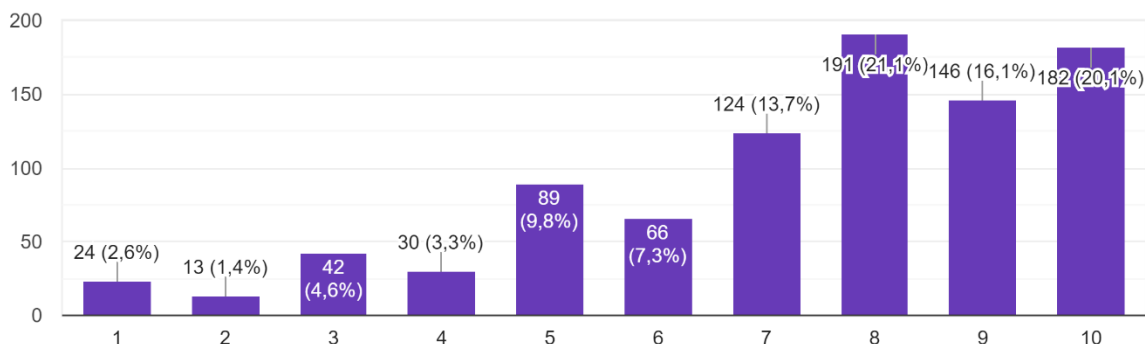
Esmase jaotuse põhjal on näha, et rahulolematuid (hindepunktid 1...6) ei ole väga suurel hulgal. Aga päriselt rahul (hindepunktid 9...10) on samuti vähe. Enamus inimestest on n-ö passiivses tsoonis (hindepunktid 7...8) ehk siis enam-vähem rahul. Erinevate omavalitsuste osas puuduvad rahuloluindeksi osas selged vahed – Märjamaa 7,28, Rapla 7,39, Kohila 7,63 ja Kehtna 7,64 on sisuliselt väga lähedased tulemused. Võib öelda, et kõigi maakonna valdade elanikud on ühtviisi leplikud, kuid mitte päris rahul.

Rahuloluküsitluse tulemustesse tuleb suhtuda pisut ettevatlikult, kuna sooline tasakaal oli üsna tugevasti kaldus naiste poole, kes aga reeglina on aga enam rahulolevad kui mehed. Seda näitavad ka rahuloluküsitluse numbrid – naiste rahulolu on 7,46 ja meestel vaid 7,07. Vastanute seas moodustasid naised 76,7% ja mehed vaid 23,3% samas, kui tegelikkuses on 50,4% maakonna rahvastikust naised ja 49,6% mehi. See tähendab, et kõik rahulolu näitajad küsitluses on mõnevõrra ülehinnatud.

Kui vaadata selle järgi, kuivõrd tõenäoliselt soovitaksid vastanud oma sõpradele või tuttavatele Raplamaale kolimist, siis on pilt natuke parem, kuid mitte väga palju.

3. Kui tõenäoliselt soovitaksite oma sõbrale või tuttavale tulla Raplamaale elama?

907 vastust

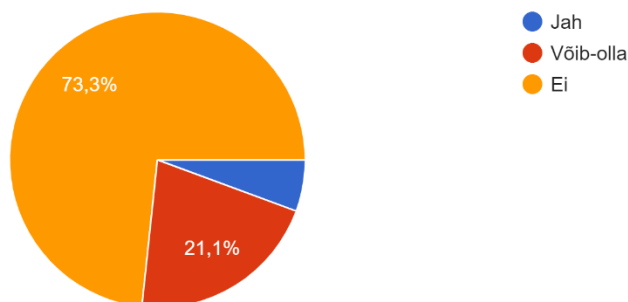
Hindepallid 1...6 on andnud 265 inimest. Sisuliselt tähendab see, et niipalju inimesi ei soovita oma sõpradel ega tuttavatel siia kolida ehk on andnud maakonnale negatiivse hinnangu. 326 inimest on andnud 9...10 hindepalli. Nemad on need, kes annavad kindla soovitusena Raplamaale elama tulla. NPS väärtuseks (soovitusindeks, *net promoter score*) kujuneb soovitajate kerge ülekaalu tõttu 6,76%. See näitab, et soovitamise osas on maakonna elanikkond pigem passiivne ega kiida oma kodumaakonda eriti ka teistele. Omavalitsuste võrdluses on Märjamaa kergelt negatiivne (-2,92%) ja Kehtna kergelt positiivne (2,11%), kuid sisuliselt vahet siin pole – tulemus on sisuliselt nulli lähedal. Rapla on sisuliselt maakonna keskmisega võrdne – 8,85%. Selle taustal hakkab silma, et Kohila vallas on soovitajaid selgelt rohkem kui mahategijaid – NPS väärtus on 17,39%. Seda on raske seletada, kuna üldine rahulolu Kohilas ei ole kõrgem teistest.

Lahkujad ja põhjused

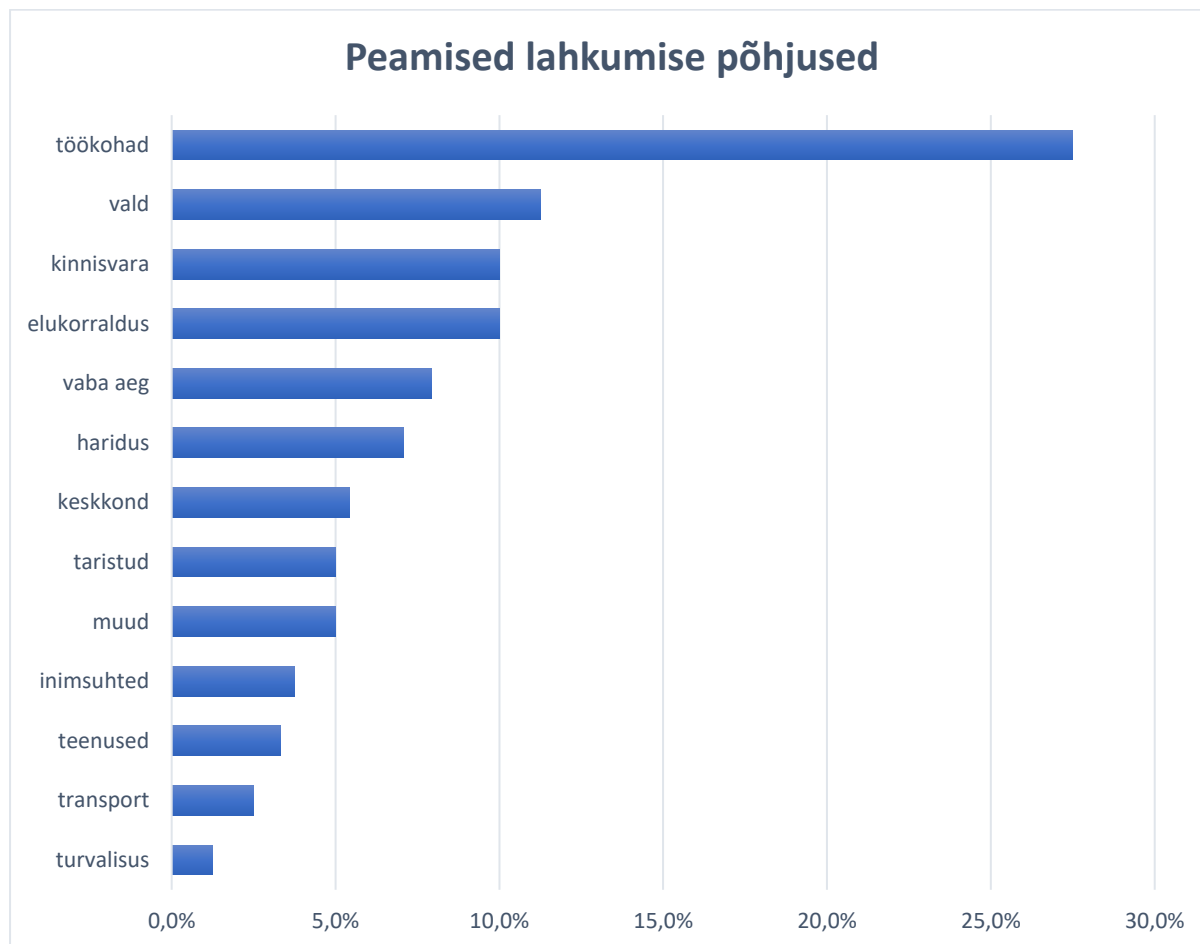
Kõige negatiivsemalt meelesstatud inimesed soovivad kindlalt maakonnast lahkuda või siis vähemasti kaaluvad seda võimalust. Selliseid on küsitluse seas tervelt 242 inimest ehk 26,8% vastanustest. Kindlasti lahkuda soovijaid on neist küll vähem (52 inimest ehk 5,7%), kuid ka lahkumist kaaluvad 191 inimest (21,1%) on nn ohutsoonis. Ära kolida soovijate rahuloluindeks on ainult 4,82 – see tähendab, et need inimesed on sisuliselt juba läinud meie jaoks. Lahkumist kaalujate rahuloluindeks on 6,22. Siin peaks olema võimalik suhtumist positiivsemaks muuta, kui tegeleda nende lahkumise põhjustega.

5. Kas kavatsete Raplamaalt ära kolida lähema kolme aasta jooksul?

907 vastust

Peamiseks lahkumise põhjuseks on tasuvate ja meelepäraste töökohtade vähesus koha peal. Sobivad töökohad asuvad sageli kaugel ega ole hästi ligipääsetavad. Sageli otsustavad inimesed kolida töökohale lähemale. Seda annab mõnevõrra muuta aktiivsema kaasaaitamisega töökohtade loomisele ja ka parema transpordivõrgu tagamise läbi, aga lõpuni ei ole seda probleemi võimalik lahendada, kuna suur osa tiptöökohti jäävad alati väljapoole maakonna piire.

Mõnevõrra üllatuslikult on teisel kohal lahkumiste põhjustest kohalik omavalitsus oma üleoleva või erapooliku suhtumise, vaevalise ja segase asjaajamise ning info kinnihoidmisega. Samuti heidetakse ette, et KOV investeerib vaid keskusse, jättes teised paigad vaeslapse ossa. See on kindlasti valdkond, kus muudatused on võimalikud ja vajalikud.

Kinnisvaraga seonduvad probleemid on samuti inimestele kriitilise tähtsusega – tihti soovitakse soetada omaette elamispinda või parandada elamistingimusi, aga kvaliteetne kinnisvara ei ole Raplamaal kuigi hästi kättesaadav. Ka on hinnatase kõrgem kui teistes sarnastes maakondades. Uue elamufondi rajamise või olemasoleva renoveerimise soodustamine on väga oluline.

Inimeste elukorraldust ja selle muutusi puudutavad küsimused praktiliselt ei allu meie tahtele ega ole mõjutatavad. Sellisteks asjadeks on nt abiellumine, lahutus, vanema haigestumine vms.

Üht-teist on võimalik ehk teha ka vaba aja veetmise võimaluste (sportimisvõimalused, kultuuriasutused, üritused, söögikohad jne) ja erinevate teenuste (sh ka kaubandus, arstiteenused jt) otsese pakkumise või nende pakkumise soodustamise või siis ka nende kättesaadavuse parandamise teel.

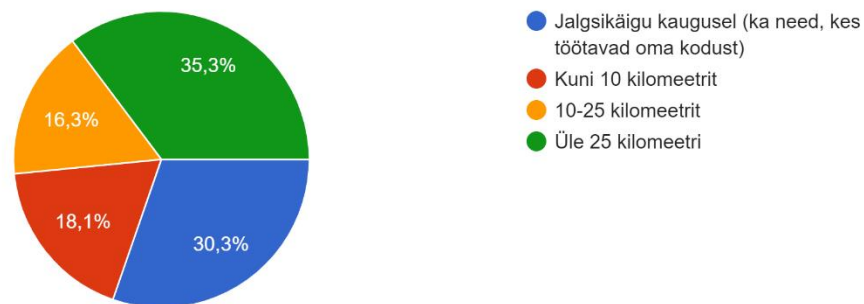
Hariduse osas saab koolipidaja tegeleda koolides ja lasteaedades pakutava hariduse kvaliteedi tõstmisega. Teine asi on mujale õppima minejatega – kõrgkoolid ja teatavad spetsialiseeritud koolid asuvad mujal. Halb on aga see, kui mujal paiknev kool valitakse seetõttu, et kohaliku kooli tase ei sisenda vanematele kindlust nende laste tuleviku osas.

Ülejäänud lahkumispõhjuste roll on väiksem.

Töökoha kaugus

7A. Kui kaugel asub teie põhitöökoht teie elukohast?

805 vastust

Nagu nägime, mängivad töökohad lahkumise põhjuste seas olulist rolli. Tähtsusetu probleem ei ole ka töökoha kaugus – eriti, kui sinna sõitmine on mingil moel takistatud. Kuigi nende inimeste, kes töötavad enam kui 25 kilomeetri kaugusel kodust üldine rahulolu (7,27) on pisut madalam kui neil, kes töötavad lähemal – 10-25 km puhul on indeks 7,37, kuni 10 km puhul 7,43 ja jalgsikäigu kaugusel 7,42 – ei ole siin siiski otsustavat vahet. Selget vahet aga näeme siis, kui toome välja need, kes soovivad maakonnast lahkuda – kaugemal töötajate seas on neid tervelt 33,5% (võrreldes teiste kategooriate 25,8%, 24,0% ja 25,1%-ga).

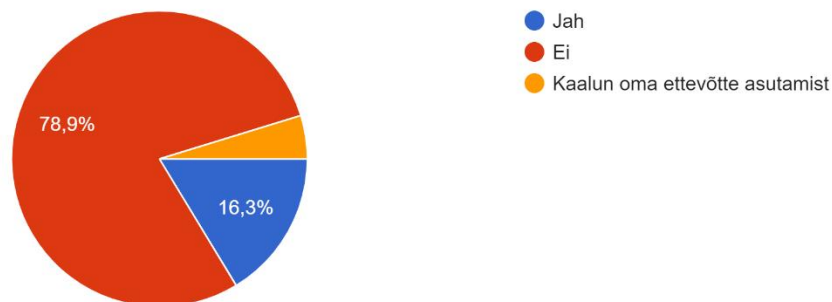
Samas peame endale aga aru andma, et Raplamaa tööturg ongi muude Eesti piirkondadega võrreldes eriline, olles vähem maakondlik ja enam avatud – seda suuresti Tallinna läheduse tõttu. Viimase rahvaloenduse andmetel töötas omas maakonnas vaid 57% raplamaalastest.

Ettevõtjad

Vastanutest 149 olid ettevõtjad ja 761 mitte. Viimastest 44 ütlesid, et nad kaaluvad ettevõtlusega alustamist.

8. Kas olete ettevõtja?

907 vastust

Me ei näe rahulolu puhul erinevusi ettevõtjate (rahuloluindeks 7,40) ja nende vahel, kes pole ettevõtjad ega kavatse ka ettevõtjaks hakata (7,39). Neist mõnevõrra madalam on rahulolu nende seas, kes ettevõtlusega alustamist kaaluvad (6,93). Nende seas on selgesti kõrgem ka maakonnas lahkuda soovijate osakaal – tervelt 36,4% (teiste kategooriate 25,9% ja 26,6% vastu). See on täiesti mõistetav – kui inimene ei ole selgelt rahul oma senise eluga, siis kaalub ta kas lahkumist või siis mõnd muud selget elumuudatust, nt ettevõtjaks hakkamist. Viimasega seotakse lootus oma elujärje parandamiseks, mis senise palgatöö abil ei ole õnnestunud.

Keskus ja tagamaa

Ka ei ole üldise rahulolu puhul suuri erinevusi nende vahel, kes elavad maakonna suuremates keskustes ja nende vahel, kes elavad väiksemates asulates. Keskuste inimeste rahulolu on pisut suurem (7,54 7,24 vastu), aga samas on keskustes suurem potentsiaalsete lahkujate protsent (30,7% 23,9% vastu). Rapla linna ja tema tagamaa vahel on rahulolus vahe kõige suurem keskuse kasuks – 7,66 7,17 vastu. Mujal on see väiksem. Märjamaa puhul ületab maapiirkondade number (7,17) isegi napilt Märjamaa alevi näitajat.

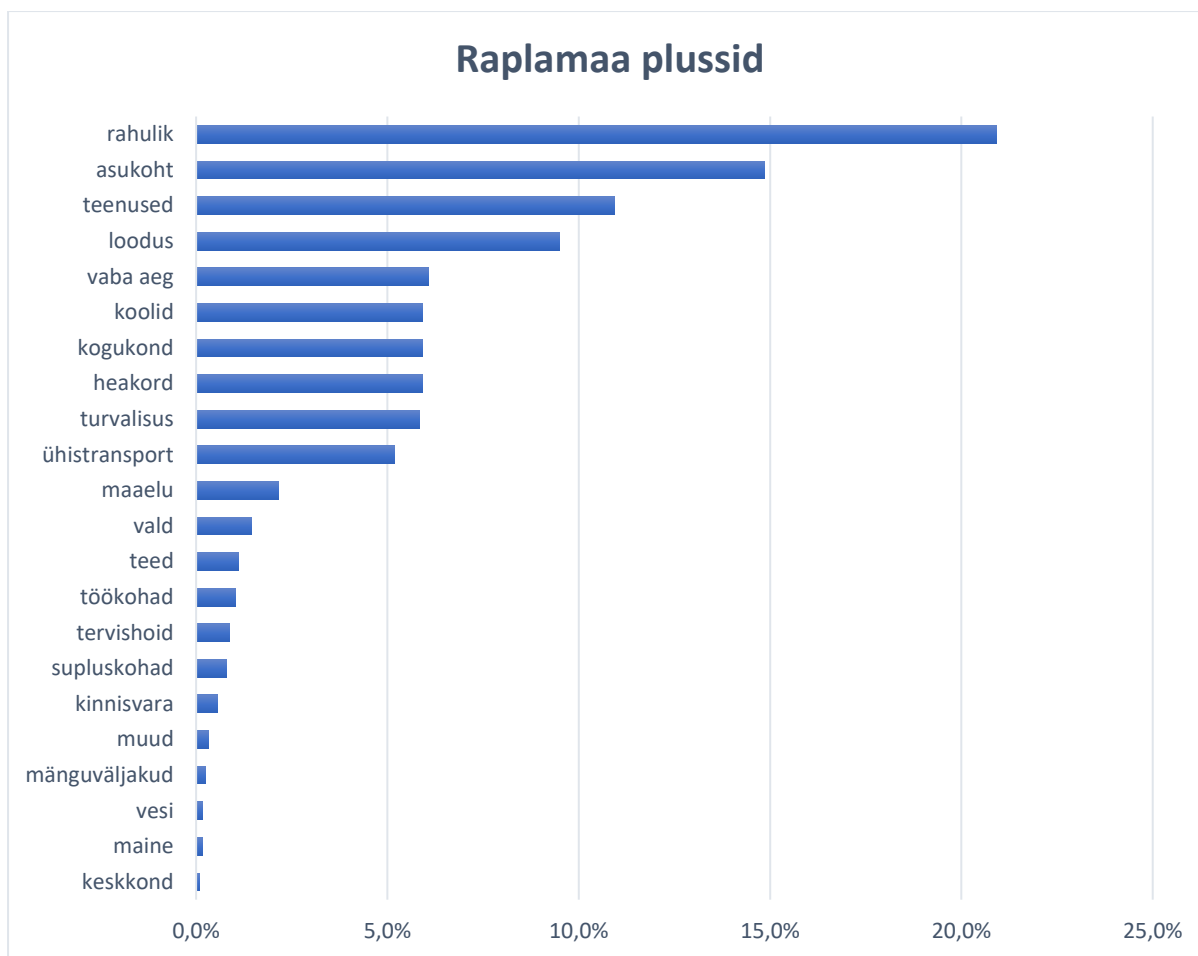
Vanuselised erinevused

Suuremas osas ei ole väga suuri erinevusi rahulolu osas ja erinevate eärühmade osas – inimeste vanuses 26-35, 36-45, 46-55 ja 56-65 rahuloluindeks jääb 7,22 ja 7,48 vahele. Selgelt eristub aga vanuserühm 66 ja vanemad ehk pensioniealised, kelle rahulolu on teistest kõrgem (7,92) ja kes ei plaani ka maakonnas lahkuda (mitte ühtegi selget „jah“-i!). Teine selgesti eristud rühm on alla 25 aastased, kus rahulolematust on suurem – nende rahuloluindeks on vaid 6,80. Eriti hull on olukord noorte naiste hulgas – 6,69! 59,7% selle eärühma esindajatest soovib kas kindlasti või arvatavasti maakonnast lahkuda. Osadel puhkudel on see arusaadav, kui minnakse nt edasi õppima, aga lahkumisplaan peavad ka noored vanuses 20-25. See on ohu märk!

Raplamaa plussid

Raplamaal ja tema erinevates piirkondades on palju asju, millega inimesed on rahul. Rahulolu pakkuvaid asju pakkusid inimesed oma vastustes välja 1252 puhul – võrdlusena, et rahulolematust põhjustavaid asju toodi välja vaid 958 puhul.

Millised on Raplamaa plussid?

Üle kõige hindavad inimesed selgelt neid asju, mida võib võtta kokku ühisnimetaja „elukeskkond“ alla. Rahulik, vaikne, stressivaba, looduslähedane, maalähedane, heakorrastatud, privaatne ja turvaline elukeskkond on see, mida hinnatakse üle kõige. Selle kaotus lööks inimesi kindlasti kõige tugevamini ja need on kindlasti asjad, mida iga hinna eest peame hoidma. See tähendab, et oma arengupürgimustes peame hoidma ruumilist tasakaalu arengu ja elukeskkonna põhiväärtuste vahel.

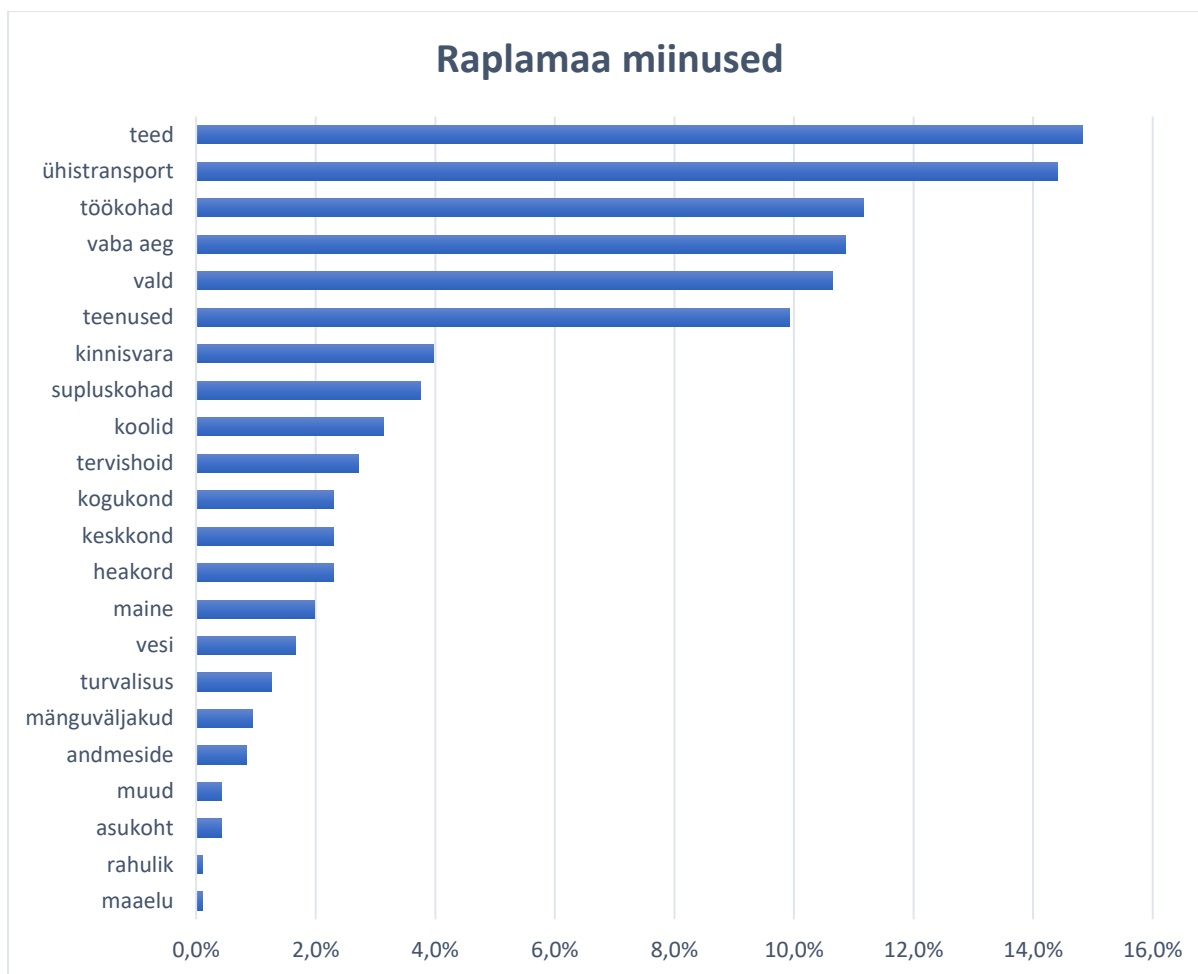
Teine oluline tugevuste kompleks hõlmab maakonna asendit pealinna läheduses ja teatavas mõttes ristteel ning selle ära kasutamist. Maakonna geograafiline asend on trump, mida senisest paremini tuleb ära kasutada. Selle üheks abivahendiks on ka ühistranspordiühendus, millega on rahulolijaid. Kahjuks puudutab see rahulolu praktikas ainult rongiühendust Tallinnaga, muus osas on positiivset vähe.

Küllalt positiivne on vaade ka erinevatele teenustele (sh kauplused jm), vaba aja veetmise võimalustele (sh sport, kultuur, üritused, söögikohad, huviharidus jm) ja koolidele-lasteaedadele – suuresti lähtuvalt sellest, et inimõõtmelistes asulates on kõik käe-jala juures ja millegi hankimiseks ei ole tarvis läbida pikki vahemaid, vähemasti mitte maakonna keskustes. Ka kiidetakse kohapealset aktiivset kultuurielu ja erinevaid ettevõtmisi.

Eraldi võiks veel välja tuua kohalike kogukondade rolli nii mitmeski valdkonnas. Kogukondade võimestamine ja toetamine kindlasti tugevdab inimeste sidet kodukohaga ja parandab isetoimetulemise võimet.

Raplamaa miinused

Millised on aga Raplamaa miinused?

Selgesti eristuvad teistest teed ja transport. Kuna Raplamaa eripäraks on see, et paljude inimeste töökohad paiknevad kodust eemal ja tihti väljaspool oma maakonda, siis on teede (sh suured maanteed, kruusateed, kergliiklusteed, teehooldus, tänavad jm) ja ühistranspordi temaatika selgelt elulise tähtsusega, kuna just need võimaldavad juurdepääsu töökohtadele aga ka erinevatele teenustele, mida oma maakonnas ei suudeta pakkuda. Lahendused siin ei ole odavad, aga midagi on tarvis ette võtta selleks, et maakonna elanikud saaksid elada oma igapäevast elu selliselt, et nad ei peaks mõtlema maakonnast lahkumisele.

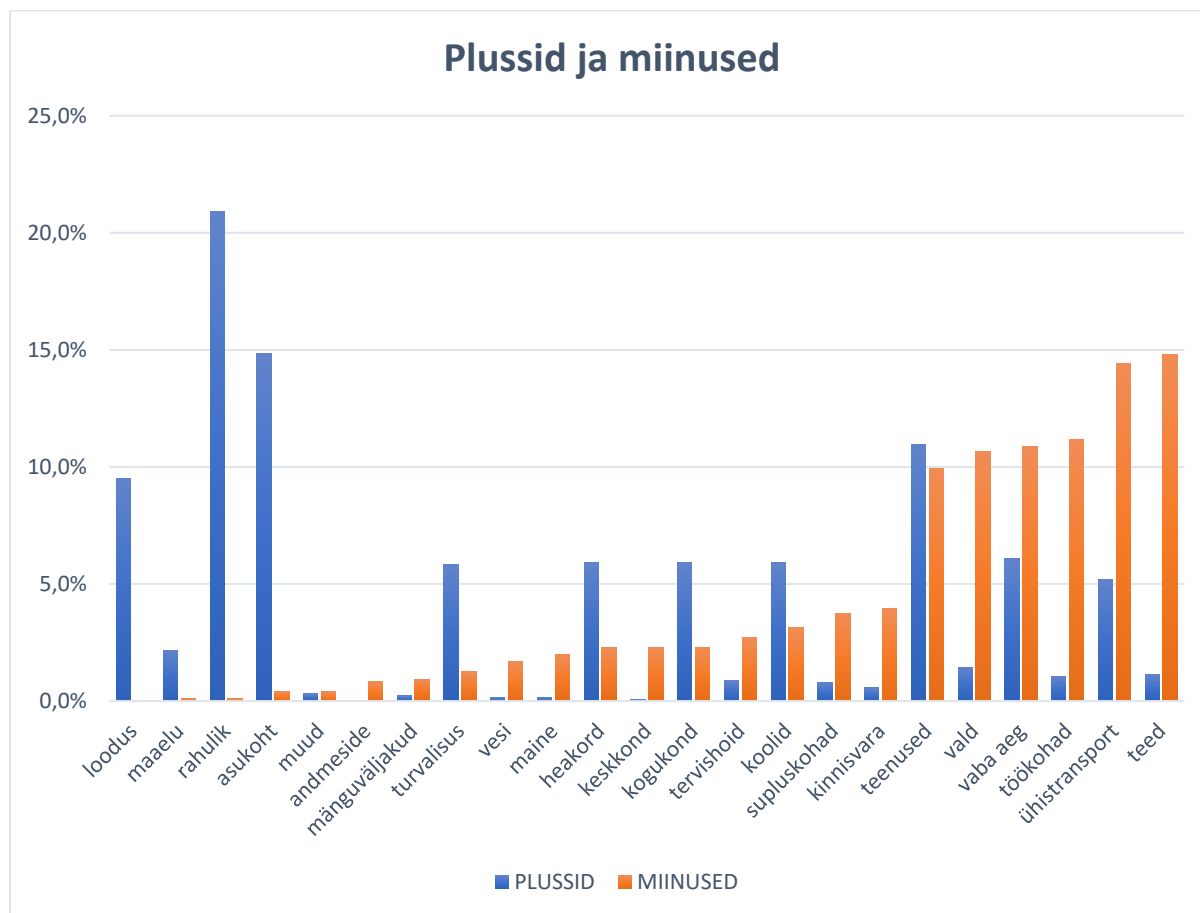
Paljudele maakonna elanikele teevad muret töökohad, õigemini nende vähesus kohapeal. Tihti ei olda rahul ka palgaga. Kohalik omavalitsus võiks kaaluda, kas ta saaks aktiivsemalt tegeleda töökohti loovate investeeringute maakonda toomisega. Arvestades, et raha hankimise tingimused on ka eraettevõtjale Raplemaal keerulisemad kui Harjumaal, siis tuleks leida muid vahendeid, millega oma piirkonda muuta atraktiivsemaks ettevõtjaile.

Puudust tuntakse ka vaba aja veetmise võimalustest (sh sport, kultuur, huviharidus, üritused, söögikohad, spa jm) ja erinevatest teenustest (sh kauplused, mitmed isikuteenused jm) – seda nii kohapeal puudumise kui ka Tallinna võimaluste halva ligipääsetavuse (ühistransport) võtmes. Kaubanduses oodatakse suuremaid keskuseid ja paremat valikut erinevatest kaupadest.

Kohaliku omavalitsuse poolt on kogetud üleolevat või vaenulikku suhtumist, kehva asjaajamist ja vastutulematust, omakasupüüdlikkust jm. Tuleb meeles pidada, et kohalik omavalitsus loob paljus valla kuvandi inimeste jaoks. Kui see on rikutud, siis on selle taastamine raske, aga vajalik.

Mitmetel juhtudel tõstatavad inimesed kinnisvaraga seonduvaid mureküsimesi – kinnisvara kättesaadavuse, kvaliteedi ja hinna osas, samuti üürihindade ja suurte kommunaalkulude osas.

Küllalt sageli toodi välja ka supluskohtade puudus – nii ujulate kui ka lihtsamate supluskohtade osas. Ujulad on küll kallid ehitada ja ülal pidada, aga seda viimast ei tohiks olla liiga keeruline lahendada.

Võrreldes maakonna plusse ja miinuseid võiks välja tuua kõigepealt need asjad, mida inimesed kõrgelt hindavad ja millega samas ei ole erilisi probleeme. Sellised asjad nagu loodus, maaelu, rahu, turvalisus, aga ka asukoht (pealinna lähedal) ei nõua suuri muutusi. Kaaluda tuleb, kas neid saaks senisest paremini ära kasutada, aga olulisim on, et midagi neist olulistest väärtustest ei hävitataks.

Asjad, mida inimesed kõrgelt hindavad, aga mille osas nähakse samas ka probleeme nagu heakord, kogukond, koolid ja lasteaiad. Neis valdkondades on inimeste hinnangul pigem asjad hästi ja pigem oodatakse väikseid parandusi, kus see vajalik on.

On mõned valdkonnad, kus nähakse nii suuri plusse kui ka suuri miinuseid nagu nt teenused, vaba aeg ja ühistransport. Teenuste puhul hinnatakse, et kõik elementaarne on käe-jala juures, aga samas puudub piisav valik vähemkasutatavatest teenustest. Vaba aja võimaluste puhul hinnatakse kõike seda, mida kohapeal tehakse (sport, kultuur, huviharidus, üritused), aga samas on valik ikkagi kohapeal ahtake. Siin on keeruline midagi soovitada – oluline on toetada kohapealseid tegijaid ja luua inimestele võimalused hõlpsasti liikuda ka mujale teenuste ja vaba aja veetmise võimaluste järele. Omaette teema on ühistransport, mille positiivne pool tuleneb eeskätt rongiühendusest ja peamiselt Tallinna suunal. Mujal on probleem tõsine ja vajab lahendusi – seda näitab ka kõrge miinustulp.

Kõige suuremaid muutusi on vaja teha valdkondades, kus positiivset tuuakse esile vähe, küll aga negatiivset. Kõige aktuaalsemad on seejuures tõenäoliselt need valdkonnad, millele eespool sai viidatud kui peamistele maakonnas lahkumise põhjustele – need on kriitilised meie elanikkonna säilitamiseks. Mõnes neist valdkondadest on muudatusi teha lihtsam, mõnes aga küllalt keeruline. Lahkumise põhjuste tipus on mh töökohad, kohalik omavalitsus, kinnisvara, keskkond ja taristud.